

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ В ПОЛТАВСЬКОМУ РЕГІОНІ

У статті обґрунтовуються напрями та шляхи розвитку сільського зеленого туризму для Полтавського регіону, розглядаються перспективні напрями зростання надходжень до бюджету сільських домогосподарств та сприяння відродженню й розвитку традицій та культури регіону.

Ключові слова: сільський зелений туризм, етнокультура, агрооселя, SWOT-аналіз.

Постановка проблеми. Реформування аграрного сектору економіки України в напрямку створення великих агровиробників, які використовують інтенсивні технології, загострює проблему зростання рівня безробіття в сільській місцевості.

За цих умов все більш актуальним є питання обґрунтування напрямків розвитку сільського зеленого туризму, який можна розглядати як специфічну форму підсобної господарської діяльності населення сільських територіях з використанням природного та культурного потенціалу регіону, а також як форму малого підприємництва, що дозволяє в деякій мірі вирішити проблему зайнятості сільського населення, покращити його добробут.

Аналіз досліджень і публікацій. Дослідженням питання розвитку сільського зеленого туризму займались ряд науковців. В процесі узагальнення питання розвитку сільського зеленого туризму більшість науковців-дослідників акцентують свою увагу на теоретичних аспектах, не поглиблюючись у специфіку сільських територій. В їх працях надається перевага рекомендаціям теоретичного характеру щодо застосування в галузі сільського зеленого туризму, але при цьому відсутні системні, комплексні дослідження перспектив їх розвитку.

Завданням даної статті є аналіз та виявлення перспективних напрямів розвитку сільського зеленого туризму в Полтавському регіоні, розгляд перспективних напрямів стабільного динамічного збільшення надходжень до бюджетів сільських домогосподарств та сприяння відродження й розвиток традицій та культури регіону.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сільський зелений туризм розглядається нами як перспективний напрям стабільного динамічного збільшення надходжень до бюджетів сільських домогосподарств, а також чинник активізації розвитку багатьох суміжних галузей економіки (транспорт, торгівля, зв'язок, будівництво, сфера послуг, сільське господарство тощо). За рахунок збереження етнографічної самобутності, сільський відпочинок в Полтавській області сприяє відродженню й розвитку традиційної культури регіону, місцевої архітектури, мистецтва, промислів – усього, що складає та утворює регіональний колорит, і що, разом із природно-рекреаційними чинниками, є не менш привабливим для відпочиваючих.

Через сільський зелений туризм відпочинок мешканці урбанізованих міст з масовою культурою мають можливість пізнати справжні українські традиції та відчути особливості сільського життя. Приваблює іноземних та вітчизняних туристів також етнокультура села, яка репрезентує історію України світові з іншої сторони. Тому, як передумову успішного розвитку відпочинку в сільських етнографічних районах, доцільно розглядати формування ідеології відродження й розвитку всього спектра традиційної культури, починаючи від форм господарських занять до надбань духовної сфери, які сприятимуть розвитку індивідуального відпочинку в етнографічних районах України.

З метою систематизації існуючих перешкод та перспектив розвитку сільського зеленого туризму в Полтавському регіоні, на основі узагальнення значного масиву фактичної інформації здійснено SWOT-аналіз існуючого досягнутого рівня розвитку цього виду діяльності.

Проведений аналіз дає змогу об'єктивно оцінити перспективи розвитку сільського зеленого туризму та обґрунтувати ефективні заходи щодо упередження можливих проблем. Розгляд же сильних сторін надасть підстави науково визначити потенційні можливості регіону та розробити ефективну стратегію щодо їх подальшого зміцнення.

До переваг, які визначають перспективи розвитку сільського зеленого туризму у Полтавській області можна віднести усвідомлення необхідності та актуальності розвитку даного виду туризму регіональною владою, оскільки планується: організація та проведення навчання всіх категорій населення, зайнятих у сфері сільського зеленого туризму; збір та систематизація інформації про туристичний продукт місцевості, створення необхідних баз даних; доробка вже діючих та розробка нових туристичних

маршрутів; інформаційна підтримка сільського зеленого туризму та доступ зацікавлених підприємців до інформаційних ресурсів; організація та проведення спільних акцій і програм місцевої влади, громадських організацій та підприємців, задіяних в сільському зеленому туризмі; проведення інформаційних просвітницьких компаній через місцеві та регіональні ЗМІ про перспективи та переваги сільського зеленого туризму [2].

Проведений нами SWOT-аналіз розвитку сільського туризму Полтавського регіону, дає можливість сформулювати наступні висновки.

Виявлені сильні сторони Полтавського регіону як території, сприятливої для розвитку сільського туризму: чисте та безпечне довкілля, гарні краєвиди, багаті флора та фауна, наявність річок, озер, лісів, багатство історико-культурних пам'яток, невелика ціна на проживання та харчування, збережені сільські традиції та гостинність населення.

Узагальнені також слабкі сторони регіону, що можуть завадити розвитку сільського зеленого туризму, такі як: низька якість нічліжної бази, відсутність достатньої практичної туристичної інформації про регіон в засобах масової інформації, незнання господарями агроосель іноземних мов, не надто привабливий імідж України в очах іноземців, відсутність системи резервування місць, недостатнє знакування туристичних атракцій та маршрутів, недостатньо розвинута сервісна інфраструктура.

Також нами визначені загрози, які можуть перешкоджати розвитку сільського туризму, які необхідно попередити: виникнення некатегоризованої нічліжної бази, яка зменшуватиме якість послуг, суперництво та відсутність координації між різними організаціями, що займаються промоцією сільського туризму, відсутність єдиних стратегічних цілей розвитку сільського туризму в регіоні, негативний політичний імідж, відсутність політичної стабільності та закону „Про сільський туризм”.

Потенційними можливостями та перевагами розвитку сільського зеленого туризму для Полтавського регіону є наступні: розвиток сільського зеленого туризму значно збільшить доходи селян, що поліпшить економічний розвиток полтавських сіл, збільшиться зайнятість сільського населення, особливо жінок, приїзд туристів сприятиме більшому піклуванню, а відтак, кращому збереженню культурно-історичних пам'яток регіону, будуть створюватися нові робочі місця в сфері обслуговування, медицини, транспортній мережі, які зможуть надати роботу і випускникам вищих навчальних закладів.

З огляду на результати проведеного SWOT-аналізу, можемо рекомендувати організаціям, що займаються розвитком сільського зеленого туризму в Полтавській області і районах даного регіону:

- провести облік та категоризацію агроосель;
- розробити заходи (передусім анімаційні) для збільшення тривалості перебування відпочиваючих у агрооселях;
- налагодити обмін досвідом з Польщею та іншими країнами, де накопичено чималий практично-господарський досвід розвитку сільського зеленого туризму;
- регулярно проводити тренінги для господарів агроосель та сільських жителів, задіяних в агротуристичному сервісі;
- розробити та підтримувати впровадження пілотних проектів, які дадуть змогу наочно продемонструвати користь від сільського зеленого туризму для різних сільських громад та накопичити досвід;
- створити веб-сторінку Полтавського регіону як осередку сільського зеленого туризму;
- розробити централізовану (передусім, комп'ютерну) систему резервування місць;
- створити інформаційні центри які б займалися збором і оперативним поновленням інформації про власників агроосель, атракційні місця, стан заповненості наявних агроосель, кон'юнктуру цін та іншої інформації, необхідної для туристів. Менші за масштабом виконуваних функцій інформаційні центри варто також створити майже в усіх районних центрах Полтавського регіону або місцях з великою привабливістю для туристів;
- розробити заходи з поліпшення іміджу Полтавського регіону як осередку відпочинку, оздоровлення й духовного екозбагачення особистості, зокрема такі, як публікація рекламних проспектів, виступи у засобах масової інформації, проведення різноманітних рекламних акцій тощо [3].

Систему менеджменту й маркетингу сільського зеленого туризму в регіоні доцільно будувати з урахуванням ключових „точок росту”, окреслених SWOT-аналізом.

Управління розвитком туризму в межах сільських територій Полтавського регіону має враховувати такі об'єктивні обставини: не всі сільські місцевості підходять для розвитку сільського зеленого туризму; не всі сільські громади можна залучити до розвитку зеленого туризму; не всі форми туристичної діяльності прийнятні у кожній

місцевості; мають бути ліміти у розвитку кількості агроосель у кожній окремо взятій місцевості; спеціальні механізми управління повинні бути застосовані для того, щоб перешкодити негативному впливу відвідувачів на довкілля.

Висновки. Таким чином, лише сільський зелений туризм у сучасних економіко-демографічних умовах здатний реально допомогти малим селам і селищам Полтавського регіону вижити, адже саме малі села своєю специфічністю притягують туристів та відпочиваючих.

Перспективи розвитку сільського відпочинку у Полтавському регіоні виглядають потенційно сприятливими з огляду на наявність значних рекреаційних ресурсів. Зокрема, розквіт сільського відпочинку має відбуватися при активній співпраці з рекреаційними природно-заповідними установами регіону.

На загальнодержавному рівні доцільно розробити загальні далекоглядні стратегії, законодавчі акти, постанови та інші урядові заходи для досягнення цілей сталого розвитку сільського зеленого туризму. Підтримка сільського зеленого туризму - це підтримка сільського населення і розвитку сільських територій в цілому.

Список використаних джерел:

1. Сільський зелений туризм – пріоритетна сфера розвитку туризму у період економічної кризи // <http://uzhgorod.net.ua/news/34499>
2. Перспективи розвитку туризму на Полтавщині / Інф. // www.adm-pl.gov.ua
3. Спілка сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні / Інф. // <http://www.greentour.com.ua/ukrainian/union/history>

ШЕВЧЕНКО И.В. ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СЕЛЬСКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМА В ПОЛТАВСКОМ РЕГИОНЕ

В статье анализируются направления и пути развития сельского зеленого туризма для Полтавского региона, рассматриваются также перспективные направления стабильного динамического увеличения поступлений в бюджет сельских домохозяйств и содействия возрождению и развитию традиционной культуры региона.

Ключевые слова: сільський зелений туризм, етнокультура, агроусадьба, SWOT-анализ.

SHEVCHENKO I.V. PROSPECTS FOR DEVELOPMENT OF RURAL GREEN TOURISM IN POLTAVA REGION

In the article directions and ways of development of rural green tourism are analysed for the Poltava region, perspective directions of stable dynamic increase of receivables are examined also in the

budget of rural домохозяйства and assistance to the revival and development of traditional culture of region.

Keywords: village green tourism, ethnoculture, argofarmsteads, SWOT-analysis.